



Aan het college van Burgemeester en Wethouders

Grote Markt 1

9712 HN Groningen

Datum: 8 maart 2014

Betreft: schriftelijke vragen door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 42 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen betreffende het revitaliseringsplan Woonschepenhaven en de in dit kader gemaakte ecoscan, collegebrief 23 januari 2014

Geacht college,

Naar aanleiding van de ecoscans en contacten hierover met de bewoners, zijn bij ons meer vragen gerezen over het project revitalisering woonschepenhaven. De meeste daarvan vindt u hieronder. Wij willen verzoeken om een spoedige beantwoording gezien de urgentie van de kwesties rondom de boerenzwaluwen nesten, de vervuiling en de zwakke dijk.

1. Ecoscans. 23 Januari 2014 heeft u de rapportage van de ecoscans van de Woonschepenhaven toegezonden naar de raad. Hierin staat vermeld dat er geen broedplaatsen zijn vastgesteld van vogelsoorten ten tijde van het terreinbezoek op 18 juni 2013. Dit is hoogst merkwaardig, want er broeden zeer veel boerenzwaluwen en dat was in juni ook het geval. Dat hebben de bewoners in meerdere gesprekken met de gemeente naar voren gebracht. Bij één woonark is er zelfs sprake van 42 tot 45 zwaluwen die zijn uitgebroed in 2013 gedurende de periode april tot zelfs begin oktober. Daar bestaan ook beelden van. De nesten zitten aan de onderkant van schuurtjes en op andere veilige plekken.
 - Waarop baseert het college de stelling dat er geen broedplaatsen van boerenzwaluwen aanwezig waren?
 - Er is verteld waar ze zaten. Waarom heeft men ze niet willen zien? Waarom heeft men niets met de gesprekken met de bewoners gedaan?

2. Tijdens deze verkiezingscampagne is het bij debatten in de stad een terugkerend thema: burgers beklagen zich over het feit dat zij niet serieus genomen worden door de gemeente. Deze sentimenten leven ook onder de woonschepenhavenbewoners en alleen al gelet op het voorgaande, terecht.
 - De Partij voor de Dieren vraagt daarom: wat is uw reactie in het kader van de beoogde en op het stadhuis in de afgelopen jaren zeer veel besproken cultuurverandering, die er op neer komt dat er gehandeld dient te worden vanuit en voor de burger in plaats van over de burger heen, op de gang van zaken rondom de boerenzwaluwen nesten?

3. De Partij voor de Dieren begrijpt dat een ecoscan door een objectieve derde partij gedaan moet worden. Vaak worden ecoscans gedaan door “echte derden”, zoals bijvoorbeeld bij de moskee in Selwerd is gebeurd. Hier is de ecoscan gedaan door de gemeente zelf.
 - Waarom?
 - Bent u bereid om de volgende scan te laten doen door een onafhankelijk ecologisch onderzoeksbureau? Zo ja, wanneer kunnen wij dat rapport verwachten? Zo nee, waarom niet?

4. Ongeveer vijf weken terug zijn diverse oude wilgen weggehaald in verband met de Sontbrug. In veel van deze oude wilgen zaten vleermuizenkolonies.
 - Is gecontroleerd of er in de weggehaalde wilgen vleermuizenkolonies zaten? Is er een ecoscan / ecologisch onderzoek verricht?

5. De vijf meter maatregel zal ertoe leiden dat schuurtjes afgebroken moeten worden en dat hiermee nesten van boerenzwaluwen vernietigd zullen worden. Een bijzonder aspect van de boerenzwaluw is dat deze ieder jaar terugkeert naar zijn nest, in plaats van zoals bijvoorbeeld een mus jaarlijks een nieuw nestje te bouwen. Deze vogel broedt op diverse plekken in de woonschepenhaven. Alhoewel enerzijds in de ecoscan wordt geconcludeerd dat er geen broedplaatsen zijn vastgesteld, wordt tegelijkertijd wel aangeraden een soort ecovlot met wat kleinere vlotjes neer te leggen die nestgelegenheid moet bieden voor zwaluwen en vleermuizen.
 - Denkt u dat één vlot ter grootte van een kleine woonboot en een paar kleine vlotjes opwegen tegen de 77 woonschepen en hun schuurtjes die er nu liggen?
 - In verband met welke maatregelen in het kader van het revitaliseringsplan wordt dit ecovlot precies aangeraden?

6. De bodemvervuiling. Het was bij velen bekend dat de bodem hier zwaar vervuild is, met name als gevolg van in het kanaal gestroomd grondwater vanuit de verffabriek de Wit. Maar de Partij voor de Dieren werd toch verrast door het bestaan van een rapport uit 2006 van Royal Haskoning, waarin verslag wordt gedaan van een onderzoek naar de vervuiling op de locatie van de kruising Eemskanaal en Winschoterdiep. Het is geautoriseerd door de Milieudienst, 13 januari 2010. Hier zit op blz. 5 een schema in over de algemene milieuhygiënische slibkwaliteit, waaruit naar voren komt dat op alle vier

plekken in het slib van de woonschepenhaven (“Monstervakken”) waar onderzoek is gedaan, sprake is van slibklasse drie, de één na zwaarste categorie van vervuiling op de gebruikte schaal van vijf: 0 tot en met 4. De Partij voor de Dieren vindt het merkwaardig dat de gegevens over de vervuiling niet vermeld werden in het aan de raad voorgelegde voorstel voor revitalisering.

- Waarom zijn deze gegevens niet meegenomen in het voorstel voor het revitaliseringsplan zoals voorgelegd aan de raad?
7. Het college ging er ook feitelijk niet op in toen tijdens de behandeling van het voorstel tijdens de commissie Ruimte en Wonen van 3 december, door raadsleden opmerkingen over mogelijke vervuiling werden gemaakt.
- Waarom niet?
8. Indien er tot 1.40 wordt gebaggerd, zit je in de klei en heb je een cutterzuiger nodig om de klei te versnijden. De kosten daarvan zijn bijzonder hoog. Bij de behandeling van dit onderwerp in de Ruimte en Wonen commissie van december stelde de wethouder dat de risico’s voor aanwezige vervuiling nog in kaart zouden worden gebracht voordat het bestek van de aanbesteding klaar was. Maar die risico’s zijn dus al deels in kaart gebracht.
- Denkt u nog steeds dat het revitaliseringsplan inclusief baggeren en saneren van slibklasse drie binnen het budget van 4.5 miljoen euro uitvoerbaar is?
9. Als slib van vervuilingscategorie drie omhoog wordt gehaald, wat zal gebeuren bij het uitbaggeren van de woonschepenhaven, dan moet je wettelijk gezien vanuit VROM een milieudraaiboek klaar hebben liggen.
- Heeft het college een milieudraaiboek klaar?
10. Het gaat hier met name om kwik en PAK’s, (Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen).
- Zijn deze PAK’s kankerverwekkende stoffen?
11. In totaal gaat het om 12000 m³ vervuild slib, dat volgens het rapport afgevoerd moet worden. Er mag gezien de kwaliteit van het slib geen verspreiding van baggerspecie op de oevers plaatsvinden.
- Wordt deze kwestie meegenomen in het bestek van de aanbesteding?
12. Iets anders: de vijf meter maatregel. De woonschepenhaven maakt geen onderdeel uit van het openbaar vaarwater. Daarom is ook de vijf meter regeling eigenlijk niet op hen van toepassing, formeel gesproken. Het is een gemeentelijke haven die in een kommetje van het Eemskanaal ligt. De bewoners en de Partij voor de Dieren zijn van mening dat het merkwaardig is dat deze in de Woonschepenhaven zo strikt wordt opgelegd, terwijl dit elders in de stad niet het geval is. In het oude Winschoterdiep voldoen slechts 5 van de

47 ligplaatsen aan de vijf meter regeling en aan de Oosterhamriklaan zijn er 27 ligplaatsen waarvan er slechts 4 aan de vijf meter regeling voldoen. Het is deze maatregel die tot veel ongerustheid leidt bij de bewoners (omdat er bij strikte toepassing te weinig ligplekken overblijven) en die tevens zal leiden tot vernietiging van nesten van boerenzwaluwen, een soort die streng beschermd is. De brandweer in Rotterdam heeft geen vijf meter eis, daar zeggen ze: wij moeten er gewoon bij kunnen komen.

- Bent u bereid om opnieuw naar de noodzaak van de vijf meter regel in de Woonschepenhaven te kijken? Zo nee, waarom niet?

13. Er kunnen hier geen varende schepen langs varen, de woonschepenhaven is geen doorvaarroute. De woonarken hebben via een sluisje toegang tot het Eemskanaal. Dit sluisje is erg hard toe aan reparatie, op zo'n wijze dat de woonschepen die dicht bij het sluisje liggen minder last hebben van de zuigende werking van vrachtschepen. Soms is de zuiging zo sterk dat dit schade oplevert aan de aanmeersystemen: zeer gevaarlijk, ook vanwege gasaansluitingskabels. Over dit sluisje wordt gezwegen in het revitaliseringsplan. Tijdens de commissiebehandeling heeft de wethouder toegezegd dat het sluisje wordt opgeknapt.

- Wordt dit sluisje daadwerkelijk meegenomen in de plannen? Zo nee, waarom niet?
- Zo ja, wordt het vermeld in het bestek?

14. De waterkerende binnendijk voorkomt dat het water uit het Eemskanaal richting achterliggend industrieterrein loopt. Deze dijk is nu te smal. Hij dient te worden verstevigd en dit is onlangs toegegeven door de gemeente. De gemeente heeft het nu over "aankleien" bij het smalle stuk, maar dit is volgens de bewoners niet afdoende. De dijk is ten tijde van het hoogwater in Woltersum al eens doorgebroken. Dat gat is toen net op tijd ontdekt. Ook de problematiek van de aardbevingen maken een sterke dijk over het gehele Eemskanaal zeer noodzakelijk. Een dijkdoorbraak op deze plek is voor de inwoners van de woonschepenhaven zeer gevaarlijk: het Eemskanaal heeft namelijk een enorm debiet. De woonschepen op de plek van de doorbraak zouden zeer zwaar beschadigd worden en Driebond zou onder meters water komen te staan. Dit stukje Eemskanaaldijk blijkt onder verantwoordelijkheid van de gemeente te vallen en niet onder die van het waterschap.

- Kunt u bevestigen dat dit stuk dijk onder verantwoordelijkheid van de gemeente valt?
- Bent u bereid dit stuk dijk op korte termijn te verstevigen? Zo ja, op welke wijze en wanneer? Zo nee, waarom niet?
- Bent u bereid deskundigen op dit gebied, zoals bijvoorbeeld ingenieursbureau Dwars, Hederik en Verhei, een onderzoek te laten verrichten naar de noodzakelijke dijkversterkingen op deze plek? Zo nee, waarom niet?

15. Indien er echt tot 1.40 gebaggerd gaat worden, moet er wellicht over ruim honderd meter langs de dijk met damwandprofielen gewerkt worden.

- Zijn de kosten van de noodzakelijke dijkversterking meegenomen in de exploitatie van de Eemskanaalzone?

16. Terug naar de flora en fauna. Dat enerzijds mens en menselijke bedrijvigheid en anderzijds dier elkaar niet hoeven te bijten blijkt uit het volgende. Er was een flink natuurgebiedje tussen de Driebondsbrug (over de ringweg) en de woonschepenhaven. Het gaat dan om ongeveer een lengte van anderhalve kilometer bij een breedte van zo'n vijftig meter, waar tot een tijdje terug allerlei bomen en struikjes zoals wilgentenen groeiden. Het ging om ongecultiveerde ruige grond, waar je bijna niet doorheen kon komen. Vanaf ongeveer zes, zeven jaar geleden is men hier aan het kappen geslagen en is ook de lagere begroeiing weggehaald. Aan de kant van het kanaal had je veel inhammetjes, die net achter de dijk lagen en die een ideaal klimaat voor veel insecten leverden. Het barstte van de vogels en andere dieren. Er waren tientallen wilde fazanten, een aantal koekoeken en zelfs twee kolonies spechten, tientallen, twee verschillende soorten. Er zaten ook vossen, konijnen en reeën. Ook de ijsvogel zat hier. Je had ook meerdere soorten uilen. Al deze vogels zijn verdwenen (op die ene specht na, die nu verward tegen een lantaarnpaal zit te pikken), omdat al het groen in de afgelopen jaren is weggehaald.

- Op basis van welke plannen zijn hier bomen en struiken weggehaald?
- Is dit aan de raad voorgelegd en zo ja, om welke stukken en welke raadscommissies gaat het dan?
- Uit een notitie uit 2006 getiteld "Een visie op de ontwikkeling van de Eemskanaalzone; Eemskanaalzone – verbinding in Stad" (<http://www.brugborg.nl/images/eemskanaalzone.pdf>) valt op te merken dat er plannen voor woningbouw voor dit stuk grond bestonden. Bestaan die nog?
- In deze visie staat ook op blz. 27 dat de functie van de zone Driebondsweg – SintPetersbrugweg *moet* veranderen. Wat wordt er bedoeld? Is dat nog actueel?

17. Volgens art. 11 van de Flora en Faunawet mogen er geen verblijfplaatsen van beschermde dieren vernield worden. Alle vogels zijn beschermd.

- Hebt u ontheffing voor het weghalen van het groen aangevraagd op het voornoemde stuk grond? Zo ja, welke precies en wanneer?

18. De bewoners hebben tuintjes op het vaste land. Op de tuintjes zit geen gebruikersovereenkomst en geen huurovereenkomst. De bewoners maken er nu dertig jaar gebruik van. Dan is sprake van bevrijdende verjaring: na twintig jaar aaneengesloten gebruik en indien sprake is van omheining om de tuintjes heen, valt het eigendom toe aan de gebruikers.

- Bent u bereid om middels een officieel document te erkennen dat de grond nu aan de bewoners toebehoort?

19. Er was vroeger een echt Eemskanaal bestemmingsplan, daar is de stekker uit gehaald.

- Waarom eigenlijk?

- Op dit moment valt de woonschepenhaven onder het bestemmingsplan Driebond en dat is juli 2014 afgelopen. Wanneer kunnen wij het nieuwe bestemmingsplan Driebond verwachten?
- Daarnaast is er een bestemmingsplan Eemskanaalzone, het nieuwe bestemmingsplan Driebond 2011 over de Sintpetersburgweg heen, Bestemmingsplan Openbaar Vaarwater en een bestemmingsplan voor het Sontwegtracé. Dat is wat onduidelijk, voor bewoners van de haven maar ook voor de bedrijven gevestigd op Driebond. Kunt u daar wat aan doen, door bijvoorbeeld een notitie te schrijven zoals de hiervoor genoemde "Een visie op de ontwikkeling van de Eemskanaalzone" over de plannen en mogelijkheden met betrekking tot de directe omgeving van de woonschepenhaven?

20. Alle woonboten zijn een jaar of drie, vier geleden in een bepaald bestemmingsplan ingedeeld. Behalve de woonschepenhaven Eemskanaal.

- Waarom is dat?

21. De bewoners zijn bang voor geluidsoverlast als gevolg van het Sontwegtraject.

- Indien die overlast niet binnen de normen blijft, welke maatregelen worden dan genomen?

22. Vertrouwen. In het revitaliseringsvoorstel zoals voorgelegd aan de raad in december, staat dat het proces van de afgelopen jaren weerbarstig is gebleken. De woonschepenhavenbewoners worden wel eens weggezet als een wat lastige groep mensen. Het is belangrijk hier te vermelden dat zij net als andere burgers het hele scala aan gemeentelijke belastingen en heffingen moeten betalen, maar tot zeer recent nog altijd geen riolering hadden en gedwongen waren op het oppervlaktewater te lozen. Een andere legitieme reden voor ongenoegen is het volgende. In 2008 heeft een ontwerp voor het opknappen van de woonschepenhaven een prestigieuze prijs gewonnen in het kader van de architectuurwedstrijd European. Deze werd uitgereikt in Sao Paolo, Brazilië. Dat plan hield een speels ontwerp in met extra natuur en nieuwe huizen die via vlonders bereikbaar zouden zijn. Het plan zou het bijzondere karakter van de woonschepenhaven gebruiken om een gebied te creëren dat mensen zou aantrekken die een alternatief zoeken voor doorsnee nieuwbouwwijken. Het plan kon op veel steun rekenen van de woonschepenhaven. Tot hun verdriet werd dit plan afgeblazen door opdrachtgevers gemeente Groningen en woningbouwcorporaties Lefier en Nijestee. Het volgende plan, een ander ontwerp bij deze wedstrijd ingediend, werd wel door de gemeente omarmd, maar niet door de woonschepenhavenbewoners. Niet zo gek, want het hield in dat zij het kanaal in werden gedreven via verlengde steigers, dat er grote herenhuizen aan de waterkant zouden worden gebouwd en dat de havenbewoners niet meer de beschikking zouden hebben over hun huidige waterkant en tuintjes.

- Waarom is het winnende ontwerp van European niet doorgegaan destijds?
- Begrijpt u dat dat bij veel bewoners tot verbazing heeft geleid? En dat deze gang van zaken tot weinig vertrouwen bij de bewoners van de haven heeft geleid?

23. Privacy. Bij de steiger overleggen die vanaf volgende week gaan plaatsvinden, komen ook de privé-eigendommen ten sprake. Je moet op dat moment als bewoner je wensen duidelijk maken en wat jij wilt met je eigendom. Dat is informatie waarvan veel bewoners menen dat dat in principe informatie is die “de burens” niet per se iets aangaat. De Partij voor de Dieren is het met hen eens dat dat in besloten kring zou moeten kunnen gebeuren.

- Waarom is er voor deze vorm gekozen en is het mogelijk voor bewoners deze gesprekken in besloten kring te voeren?

24. Ook het openbaar maken van de inspraakreacties met naam en toenaam en adres is – ons inziens terecht - in slechte aarde gevallen.

- Hoe heeft dit kunnen gebeuren?
- Het is toch een feit dat collegebrieven soms achter inlogcode op internet staan, omdat zij dergelijke privé-informatie bevatten? Waarom dan hier zo makkelijk mee omgegaan?
- En waarom kunnen ook belangstellenden al deze reacties met naam en toenaam opvragen?

Met vriendelijke groet,

Partij voor de Dieren

Gerjan Kelder